

**BYLI JSME
DVA BRATŘI,
JAKO DVOJČATA**

**JE MOU RADOSTÍ
I BOLESTÍ. TOTO
JE NÁŠ PŘÍBĚH**

„Nelze vždycky říci, co člověka vězní, obklopuje zdí, takže je jako pohřben, má však pocit, jako by tu byla nějaká závora, mříž nebo zed! Víš, co otvírá žalář? Každá vážná hluboká náklonnost, přátelství, bratrská láska, milování – otvírá žalář svrchovanou mocí, všemocným kouzlem. Kdo to však nemá, setrvává ve smrti.“

VINCENT VAN GOGH, *Dopisy*

Přeložili Zdeněk Hlaváček a Dagmar Malá

Stoupáme po schodech a pokračujeme do pokoje. Na prahu můj bratr ustrne. Slaměná židle, kovová postel, toaletní stolek a na něm džbán. Otevřené okno vede do polí v Provence. Je úplně ochromený a vyděšeně vykoktá několik slov. Popadne mě za paži. Zamyslí se, jako by na vlastní kůži cítil část Vincentova utrpení. „Také můj život je otrěsen v samých kořenech, také můj krok je nejistý,“¹ napsal ten holandský malíř, který ho odmalička fascinuje.

Už jako malý se Samuel v Musée d'Orsay zarazil před jeho plátny jako očarovaný. Vibrující barvy a agresivní tahy štětce, ze kterých se točí hlava... Postupem času bratr zjistil, jak bylo pro Van Gogha těžké, aby ho ostatní přijali. Viděli v něm podivína. Samuel pohledy ostatních taky těžce snáší. Ve dvaceti letech působí zvláště. Svým vystupováním, gesty, řečí. Svou vysokou postavou, horečnatým pohledem, ostře řezanými rysy a nepředvídatelnými reakcemi se od ostatních liší. Opustit tu neviditelnou pevnost, ve které je zavřený, je pro něj hodně náročné. Může ho z ní dostat jen láska rodiče nebo přítele. Nebo bratra.

Samuel je o tři roky starší než já, ale jsme jako dvojčata. Celé dětství a dospívání jsme strávili spolu, ve společném pokoji. Bavily nás stejné věci. „Ty jsi můj Théo,“ rád mi opakuje. Samuel by se mě chtěl držet stejně tak, jako se Vincent držel svého bratra.

¹ VAN GOGH, Vincent. *Dopisy přátelům*. Praha: Odeon, 1977. Přeložil Zdeněk Hlaváček.